

מדת בדת

לע"נ הגאון ר' קלמן בן רבי אליעזר
נתן הלוי לנדא זצוק"ל
הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 71 פרשת בהר בחוקותי תשפ"א

יומא כח-לד

זקן יצחק, וביעקב נאמר ועיני ישראל כבודו מזוקן, ובאליעזר עבד אברהם נאמר ויאמר אברהם אל עבדו זקן ביתו המושל בכל אשר לו, ור"א ביאר שהיה מושל בתורת רבו, וכתוב הוא דמשק אליעזר, וביאר ר"א שהיה דולה ומשקה מתורת רבו לאחרים, ורב אמר שאברהם קיים כל התורה, שכתוב עקב אשר שמע אברהם בקולי וישמור משמרותי, ואין לומר שפסוק זה נאמר רק על ז' מצוות, כי הוא עשה גם מילה, ואין לומר רק ז' מצוות ומילה, שכתוב ותורותי, ורב אשי אמר שאברהם קיים אפילו עירוב תבשילים שכתוב תורותי, תורה שבכתב ותורה שבע"פ.

יש להסתפק בדברי מתיא בן שמואל אם כוונתו שהעומד למעלה אומר עד שבחברון אך לא מסתבר שהוא עונה לעצמו, ואם האומר הן הוא הממונה איך הוא יודע, ויש לומר שהעומד למעלה אומר האיר פני כל המזרח, ושואל הממונה עד שבחברון? ואומר הרואה כן, וללישנא בתרא הממונה שואל האיר פני כל המזרח? ושואל העומד למעלה עד שבחברון? ואומר הממונה כן.

לכאורה קשה איך יתכן טעות בין אור הלבנה לעמוד השחר הרי רבי אומר שתימור הלבנה מיתמר כמקל, ואילו של החמה מתפזר, ור' ישמעאל מבאר שזה היה יום מעונן והאור של הלבנה התפזר, ולפי זה אומר רב פפא שביום המעונן גם בצל נהיה כמו השמש ונ"מ שניתן לשטוח עורות, או כדברי רבא שאשה לא תלוש למצות לא בחמה ולא בחמים שהוחמו בחמה. ר"נ אומר שהחום של יום המעונן חזק מהשמש, והסימן לכך הוא כד של חומץ שיש בו נקב קטן ויוצא משם ריח חזק, הסנוורים של השמש קשים מהשמש עצמה, והסימן לכך הוא דלף שיורד על האדם שהוא קשה יותר מאם יכנס כולו למים.

דף כט הרהורי עבירה קשים לאדם להחלישו מעבירה עצמה, והסימן לכך הוא ריח של בשר שגורם יותר לתאוה, סוף הקיץ קשה יותר מהקיץ, והסימן לכך הוא תנור שכתב הוסק שהוא מתחמם יותר בקלות, חום הסתיו קשה מהקיץ, והסימן לכך הוא תנור קר שקשה יותר לחממו, ללמוד בישן שהסיח דעתו ממנו קשה יותר מללמוד דבר חדש, והסימן לכך הוא טיט שנילוש כבר שיותר קשה ללוש אותו.

דברי רבי שתימור החמה מתפזר ביאר ר אבהו כמו שכתוב **למנצח על אילת השחר** שכמו שקרני האילה מתפצלות לכאן ולכאן, כך אילת השחר מתפצלת, ואמר ר' זירא שאסתר נמשלה לאילה שרחמה צר והיא יחביבה על בעלה כל שעה כשעה ראשונה, כך אסתר היתה חביבה על אחשוורוש כל שעה כשעה ראשונה, ורב אסי אמר שאסתר נמשלה לשחר שהוא סוף הלילה כך אסתר היא סוף כל הניסים, וזה מובן רק למ"ד שאסתר ניתנה ליכתב במגילה, ומי שסובר שאסתר לא ניתנה להכתב יבאר כר' בנימין בן יפת שנמשלה תפלת הצדיקים כאילת כמו שאילה ככל שהיא גדלה יותר קרניה מתפצלות כך צדיקים ככל שמתפללים יותר תפלתם נשמעת.

דף כח ללישנא בתרא, ר' זירא רוצה להוכיח שעבודה שיש אחריה עבודה פסולה בזר, ואברים ופדרים הם סוף עבודה של יום, ותרומת הדשן היא תחילת עבודה של יום, כמו שאמר ר' יוחנן שאם קידש ידיו ורגליו לתרומת הדשן אין צריך לקדש שוב שכבר קידש מתחילה לעבודה, ולפ"ז ר' יוחנן אמר שזר חייב על סידור גזירי עצים שזה עבודה תמה, אך רבא אומר שלפ"ז בסידור עצים צריך פייס, ואמנם כתוב במשנה שמי שזכה בתרומת הדשן זכה בסידור גזירי עצים, אך שאלת רבא היא מדוע אין לזה פייס בנפרד, אך אם נאמר שמה שכשר בזר והוא עבודה שאינה תמה לא צריך פייס מדוע עושים פייס לשחיטה, ויש לומר שהיא תחילת עבודת היום, אך אם נאמר שמה שיש אחריו עבודה לא צריך פייס מה שיש פייס לאברים ופדרים זה בגלל שזה סוף עבודת היום, ולתרומת הדשן עשו פייס בגלל המעשה שהסתכנו, ורב אשי מוכיח ממה ששינינו אח"כ: אמר להם הממונה ראו אם הגיע זמן השחיטה, והוא לא אמר זמן סידור גזירי עצים, ויש לדחות שנקטו מה שאין לו תקנה אם עשו בלילה, ולא נקטו סידור גזירי עצים שניתן לסדרם שוב.

פרק אמר להם הממונה

משנה הממונה אמר לכהנים צאו וראו אם הגיע זמן השחיטה, ואם הגיע, אמר הרואה ברקאי, ומתיא בן שמואל אומר שאומר הממונה האיר פני המזרח עד שבחברון, ואמר הן, והוצרכו לכך שפעם עלה אור מהלבנה וחשבו שהאיר מזרח ושחטו את התמיד ואח"כ שרפוהו, **כשהאיר** מזרח הורידו כה"ג לטבול, והכלל במקדש הוא שכל המיסך רגליו טעון טבילה והמטיל מים טעון קידוש ידים ורגלים. **עמוד ב גמרא** לר' ישמעאל אומר ברק ברקאי, ולר"ע, אומר עלה ברקאי, ולנחמיה בן אפקשיון אומר אף ברקאי בחברון, למתיא בן שמואל אומר הממונה האיר כל המזרח עד שבחברון, ולר' יהודה בן בתירא אומר הממונה האיר כל המזרח עד בחברון ויצאו כל העם איש למלאכתו ואף ששעת היציאה למלאכה היא מאוחרת יותר, יש לומר שיצאו לשכור פועלים,

רב ספרא אמר שתפילת הערב של אברהם היא מהשעה שמשחירים הכתלים, ורב יוסף דחה שאין ללמוד מזריזותו של אברהם, ורבא הוכיח שבברייתא למדו דין זריזים מאברהם שכתוב **וביום השמיני ימול**, כל היום כשר, אלא שזריזים מקדימים כמו שכתוב **וישכם אברהם בבוקר**, ומבאר רבא שהיה קשה לרב יוסף במה ששינינו ש"ד שחל בשבת מקריבים הפסח בו ומחצה, ומדוע לא שוחטים מחצות ממתו שמשחירים הכתלים, ואפשר לומר שכתלי ביהמ"ק השחירו רק בו ומחצה שהם לא היו מכוונים, או שאברהם ידע זמן מדויק שהיתה לו אצטגנינות בליבו, או שהוא היה זקן ויושב בישיבה, כמו שאמר ר' חמא בר חנינא שמעולם לא פסקה ישיבה מאבותינו, שבמצרים נאמר **לך ואספת את זקני ישראל**, ובמדבר נאמר **אספה לי שבעים איש מזקני ישראל**, ואברהם היה זקן ויושב בישיבה, שכתוב **ואברהם זקן בא בימים**, וביצחק נאמר **ויהי כי**

מה שכתוב במשנה שחטו את התמיד לא מדובר כל השנה כי לא צריך שחיטה בכה"ג אלא הכוונה שביו"כ כשאמר הרואה ברקאי הורידו את הכה"ג לטבול.

אביו של ר' אבין אמר שגם אם מלקו העוף או קמצו מנחה בלילה ישרפו, ולכאורה מובן שמליקה אין אפשרות לתקן, אך במנחה קשה שניתן לקמוץ שוב ביום, **עמוד ב** ויש לומר שכלי שרת מקדשים גם שלא בזמנם וא"כ אי אפשר לתקן שכבר חל בהם פסול בקודש, אך לכאורה שנינו כלל בתמורה שהקרב ביום קדוש ביום, והקרב בלילה קדוש בלילה, ומה שקרב בין ביום בין בלילה קדוש בין ביום ובין בלילה, ומשמע שהקדש ביום אינו קדש בלילה, וא"כ הקמיצה לא מתקדשת בלילה, ויש לומר שאמנם אינו קדוש להקרבה אך קדוש לענין פסול, ור' זירא מקשה ששנינו במנחות שאם סידר את הלחם והבזיכים אחר שבת והקטיר הבזיכים בשבת פסול, ומניחם לשבת הבאה שהרי אפילו עמדה על השולחן ימים רבים לא נפסלת בכך, ולכאורה תתקדש ותיפסל, ורבא אומר שהשאלה הזו חזקה, ואביו של ר' אבין ילמד שלילה אינו נקרא מחוסר זמן, אך לענין הלחם יום שבת הוא מחוסר זמן ולכן אינו קדוש אף להפסול אך קשה שבלייל שבת הוא צריך להפסול, וביאר רבינא שקדם וסלקו קודם השקיעה, ומר זוטרא או רב אשי אמרו שאפילו אם לא סלקו אלא כיוון שסודר לא כמצוותו זה כסדרו הקוף ואינו קדוש להפסול.

המטיל מי רגלים צריך קידוש ידים ורגלים, ולכאורה ברגלים מובן שצריך קידוש שמא נפלו ניצוצות, אך בידים לכאורה אין ניצוצות

דף ל ר' אבא הוכיח מכך שמצוה לשפוף, וכדברי ר' אמי שאסור לאדם לצאת עם ניצוצות של מי רגלים שנראה ככרות שפכה ויאמרו על בניו שהם ממזרים.

רב פפא סובר שכשהצואה במקומה אין לקרוא קר"ש עמה, ואם היא נראית פשוט שאסור ובאינה נראית לכאורה אין לאסור כי התורה לא ניתנה למלאכי השרת, וצריך לומר שמדובר שהיא נראית כשהוא יושב ואילו כשעומד אינה נראית, ואף שכצואה שעל בשרו או כשהכניס ידו לבית הכסא לרב הונא מותר לקרוא קר"ש, ולרב חסדא אסור יש לומר שבמקומה גם רב הונא יאסור שהלכלוך גדול.

אדם שיצא להשתין באמצע סעודתו יטול ידו אחת ויכנס, ואם דיבר בחוץ עם חבריו והפליג יטול שתי ידיו ויטול ידיו בפנים שלא יחשדוהו שלא נטל, אלא יכנס וישב במקומו ויטול ידיו ויחזיר את המגבת על כל האורחים, ורב חסדא אומר שכל זה לשתות אך אם בא לאכול יכול ליטול ידיו בחוץ שכולם יודעים שלא יאכל ללא שטיפת ידיו, ור"נ בר יצחק אמר שאצלו אפילו לשתות כולם יודעים שדעתו אינה יפה בלי נטילת ידיו.

משנה אפילו טהור אינו נכנס לעזרה ללא טבילה, כה"ג עושה ביוה"כ ה' טבילות וי' קידושים, וכולם היו בקדש על גג בית הפרוה, חוץ מהטבילה הראשונה שהיתה ליד לשכתו, פרסו סדין בוץ בינו לבין העם. **גמרא** בן זומא אומר שהנכנס לעזרה טובל שאם כה"ג טובל כשהוא משנה בין בגדי קדש לבגדי קדש ובמקום שענוש כרת, ק"ו הנכנס מחול לקודש וממקום שאינו ענוש כרת בטומאה למקום שענוש כרת ודאי שטעון טבילה, ולר' יהודה זה רק סרך טבילה שיזכור טומאה ישנה שבידו ויפרוש ממנה, **עמוד ב** ונחלקו אם יחלל עבודה בלי טבילה זו

שלבן זומא שזה דאורייתא א"כ כשעבד ללא טבילה הוא מחלל את העבודה, ולר' יהודה אינו מחלל את העבודה, אך קשה ששנינו שגם כה"ג שלא טבל וקידש בין עבודה לעבודה לא חילל את העבודה, אך כהן שלא קידש ידיו ורגליו קודם עבודה חילל את העבודה, וצ"ל שלבן זומא הנכנס לביהמ"ק בלי טבילה עובר בעשה, ואילו לר' יהודה אינו עובר, אך ישנה ברייתא שלת"ק מצורע טובל קודם שעומד בשער ניקנור, ולר' יהודה אינו צריך לטבול כי כבר טבל אתמול, ולכאורה צריך לטבול מפני סרך טומאה ויש לומר שר' יהודה אומר שבכ"ז לא צריך כי כבר טבל אתמול, ובאמת לא קשה כלל מברייתא זו ועיקר הקושיא היא מברייתא אחרת ששנינו שלשכת המצורעים נקראת כך שבה היו טובלים המצורעים, ור' יהודה אמר שלא רק מצורעים אלא כל אדם, ומשמע מדבריו שגם מצורעים טובלים, וצריך לומר שהם טובלים אם לא טבלו אתמול, אך לכאורה אם לא טבל אתמול צריך הערב שמש אלא מדובר שטבל אתמול אלא שהסיח דעתו, אך קשה שר' יוחנן אמר שאם הסיח דעתו מטהרה צריך הזאה שלישי ושביעי, אלא יש לחלק שאם טבל על דעת ביאת מקדש אינו צריך לטבול שוב למחרת, ואם לא טבל על דעת כן צריך לטבול שוב, וללישנא בתרא יש לגרוס בדברי ר' יהודה שלא המצורעים טובלים אלא כל אדם, ומצורעים אינם צריכים לטבול, ורבינא אומר שר' יהודה אמר בברייתא לדברי רבנן שלדעתו מצורע אינו צריך לטבול, אך לדבריהם לא רק מצורעים טובלים אלא כל מי שנכנס למקדש, ורבנן אומרים שרק מצורע יטבול כיון שהוא רגיל בטומאה, אך שאר אדם נזהרים תמיד מטומאה, אב"י אומר שלכאורה ניתן לומר שרבנן שחלקו על ר' יהודה סוברים כבן זומא וכתבו מצורע לחדש שלר' יהודה גם מצורע אינו צריך או שנאמר שהם סוברים שרק מצורע טובל כי הוא רגיל בטומאה, אמר רב יוסף שהם סוברים שרק מצורע טעון טבילה כי הוא רגיל בטומאה,

דף לא אב"י מסתפק לר' יהודה שזה דרבנן, האם חציצה פוסלת בטבילה זו או לא, אמר לו רב יוסף שרבנן תיקנו כעין דאורייתא.

אב"י הסתפק לענין כניסה לעזרה ללא טבילה האם נאמר בזה שביאה במקצת נחשבת ביאה או שלא, ורב יוסף הוכיח ממתן בהונות שהם ביאה במקצת ובכ"ז נאמר שמצורע טובל כדי לעמוד בשער ניקנור למתן בהונותיו.

הסתפקו האם אחד שלא טבל יכול לשחוט בסכין ארוכה שלבן זומא חייב טבילה רק הנכנס ממש ולא מי שבחוץ או שנחשוש שמא ימשך, וגם לרבנן שחלקו על ר' יהודה ששאר אדם לא צריך לטבול, אך יתכן שזה דוקא כשאינו עובד עבודה, אך אם עובד יצטרך לטבול גם כשהוא בחוץ, או שלא תיקנו כלל טבילה ונשאר בתיקו.

כה"ג טובל ה' טבילות וי' קידושים בקודש על גג בית הפרוה, מלבד הטבילה הראשונה שהיתה בחול על שער המים בצד לשכתו, ואב"י מוכיח מזה שעין עיטם שמשם משכו את המים לעזרה היה גבוה כ"ג אמות מקרקע העזרה, שהרי כל הפתחים גבהם היה כ' אמה חוץ משל אולם, וכתוב **ורחץ כל בשרו במים** במי מקוה שכל גופו עולה בהם והיינו אמה על אמה בגובה ג' אמות, ושיערו שמקוה הוא מ' סאה, **עמוד ב** ואף שצריך עוד בשביל התקרה והמעזיבה אך כיוון ששערי ביהמ"ק היו משיש, מספיק משהו שהוא פחות מאמה ולא חישובוהו.

פרסו סדין של בוץ כדברי רב כהנא שיכיר שעבודת היום בבגדי בוץ.

משנה פשט ירד וטבל ועלה והתנגב, והביאו לו בגדי זהב ולבש וקידש ידיו ורגליו, הביאו לו את התמיד וקרצו בסימן אחד, וכהן אחר גמר את השחיטה, וקיבל את הדם וזרקו ונכנס להקטיר קטורת של שחר ולהיטיב את הנרות ולהקריב את הראש והאברים והחביתין והיין, הקטורת של שחר קריבה בין דם לאברים וקטורת של בין הערביים קריבה בין אברים לנסכים, אם הכה"ג היה זקן או אסטניס היו מתממין לו חמים והטילו למקוה הצונן כדי להפיג את צינתו. **גמרא** אמרו לפני רב פפא שלכאורה משנתנו לא כר"מ, שלר"מ עושים שתי קידושים על לבישה ראשונה ואמר רב פפא שבין לר"מ ובין לרבנן עושים קידוש אחד על פשיטה של בגדי קדש ואחד על לבישה, ונחלקו בפסוק **ופשט ורחץ ולבש** שלר"מ מקישים פשיטה ללבישה וכמו שבלבישה לבישה קודמת לקידוש כך בפשיטה קודם פשיטה קודת לקידוש, ולרבנן ההקש הוא שכמו שבלבישה מקדש כשהוא לבוש כך בפשיטה מקדש כשהוא לבוש, והקשו לרב פפא ממה ששנינו לקמן להדיא שלר"מ פשט בגדי חול וקידש ידיו ורגליו, ואח"כ לבש בגדי זהב וקידש ידיו ורגליו, אמר רב פפא שאם כתוב כך הוא חוזר בו.

דף לב לכאורה לר"מ מובן שיש י' קידושים כיוון שמקדש גם כשפושט בגדי חול, אך לרבנן לכאורה יש רק ט' קידושים, ויש לומר שבערב כשפושט בגדי קודש ולובש בגדי חול עושה שוב קידוש.

שנו בברייתא על הפסוק: **ובא אהרן אל אהל מועד**, שהוא נכנס להוציא את הכף והמחתה, וכל הפרשה נאמרה על הסדר חוץ מפסוק זה, ומבאר רב חסדא שאם נאמר שיכנס בסוף העבודה א"כ לא מצאנו ה' טבילות אלא רק ג' טבילות וששה קידושים, וכן הביא ר' יהודה בברייתא שכה"ג טובל ה' טבילות ועושה י' קידושים, שכתוב **ובא אהרן אל אהל מועד ופשט את בגדי הכד ורחץ בשרו במים במקום קדוש ולבש בגדיו ויצא ועשה** ולמדו מכך שכל המשנה מעבודה לעבודה טעון טבילה, ורבי למד מהפסוק **כתונת בד קדש ילבש ומכנסי בד יהיו על בשרו ובאבנט בד יחגור ובמצנפת בד יצנוף בגדי קדש הם ורחץ במים את בשרו ולבשם**, שכל המשנה מעבודה לעבודה טעון טבילה **וכתוב בגדי קדש הם**, שהוקשו כל הבגדים זה לזה, ועושה ה' עבודות: תמיד של שחר בבגדי זהב, עבודת היום בבגדי לבן, אילו ואיל העם בבגדי זהב, הוצאת כף ומחתה בבגדי לבן, תמיד של בין הערביים בבגדי זהב, וכל טבילה צריכה ב' קידושים שכתוב **ופשט ורחץ, ורחץ ולבש, ור"א בר"ש** לומד מק"ו שאם מקום שאינו טעון טבילה טעון קידוש, ק"ו כשטעון טבילה שיהיה טעון קידוש, ואין לומר שיעשה רק קידוש אחד, שכתוב **אח"כ ובא אהרן אל אהל מועד ופשט את בגדי הכד אשר לבש** ופשוט שאדם פשט את מה שלבש אלא בא ללמד שכמו שבלבישה טעון קידוש כך כשפושט טעון קידוש, ר' יהודה למד מהפסוק **ובא אהרן אל אהל מועד ורחץ את בשרו במים במקום קדוש**, שכל המשנה מעבודה לעבודה טעון טבילה, וזה כתוב בפושט בגדי לבן לבגדי זהב, ופושט מבגדי זהב לבגדי לבן לומדים **עמוד ב** ממה ששנו אצל ר' ישמעאל שזה ק"ו שאם בגדי זהב שאינו נכנס בהם לפני ולפנים טעון טבילה כשלובשם, ק"ו בגדי לבן שהוא נכנס בהם שיטבול קודם שלובשם, אך יש

לפרוך, שבגדי זהב כפרתם מרובה, ולכן יש ללמוד מהפסוק שרבי למד, **כתונת בד קדש ילבש**, שכל המשנה מעבודה לעבודה טעון טבילה, והפסוק מדבר מבגדי זהב לבגדי לבן, ומבגדי לבן לבגדי זהב למדו אצל ר' ישמעאל בק"ו שאם בגדי לבן אין כפרתם מרובה ובכ"ז טעונים טבילה, א"כ בגדי זהב שכפרתם מרובה ודאי צריכים טבילה, אך יש לפרוך שבגדי לבן נכנס בהם לפני ולפנים, לכן יש ללמוד מהפסוק **בגדי קדש הם ורחץ את בשרו במים ולבשם**, ויש ה' עבודות: את התמיד של שחר עושה בבגדי זהב, עבודת היום בבגדי לבן, אילו ואיל העם בבגדי זהב, כף ומחתה בבגדי לבן, תמיד של בין הערביים בבגדי זהב, וכל טבילה טעונה ב' קידושים שכתוב **ופשט ורחץ, ורחץ ולבש**, ואף שזה נאמר בטבילה אך אם אינו עניין לטבילה שהרי כבר כתוב **בגדי קדש הם ורחץ**, לומדים מזה לקידוש, ומה שהתורה לא כתבה בלשון קידוש אלא בלשון רחיצה ללמד לטבילה שכמו שקידוש הוא במקום קדוש כך טבילה היא במקום קדוש, ור' יהודה לומד קידושים מהפסוק של ר"א בר"ש.

רב חסדא אומר שרבי חולק על ר"מ ורבנן, שהרי לרבנן הוא מקדש כשהוא לבוש ולרבי מקדש כשהוא פושט, ולר"מ את הקידוש השני עושה כשהוא לבוש, ולרבי רק כשהוא עדיין לא לבוש מקדש, ורב אחא בר יעקב אומר שלכו"ע את הקידוש שני עושה כשהוא לבוש שכתוב **או בגשתם אל המזבח ירחצו** שלא חסר אלא רק לגשת ואם הוא לא לבוש א"כ הוא צריך ללבוש ולגשת, ורב אחא בר רבא אומר שרב חסדא ורב אחא חולקים שאם נאמר שעושה קידוש נוסף לפי רבי קודם לבישה וגם כרב אחא אחר לבישה א"כ יש ט"ו קידושים.

קיצו הוא לשון של הריגה, וכן כתוב **עגלה יפהפיה מצרים קרץ מצפון בא בא**, ופירושו הפסוק הוא כמו שרב יוסף תרגם שלמצרים שהיא מלכות יפה יבואו עמים מצפון שיהרגו בה. **עולא ור' יוחנן** אומרים שקיצו את התמיד ברוב ב' סימנים, וכן דעת ר"ל שהקשה ששנינו במשנה שרוב של סימן כמוהו וא"כ מדוע המשנה כותבת רוב אחד בעוף ורוב שנים בבהמה, אלא המשנה מחדשת שאף ששנינו ביומא שהכה"ג קרץ את התמיד וכהן אחר מירק את השחיטה ואף אם לא מירקו כשר ואם נאמר שפסול א"כ יוצא שיש עבודה באחר חוץ מכה"ג, ושנינו שכל עבודות היום כשירות רק בכה"ג.

דף לג אלא המשנה באה לומר שזה לא פסול אפילו מדרבנן וגם לכתחילה כשר רוב אחד בעוף ורוב שנים בבהמה, ומה שממרקים את השחיטה זה רק למצוה.

אביי מסדר את סדר עבודות היום כמו שסדרו בעלי הגמרא לדעת אבא שאול, תחילה עושים מערכה גדולה, ואח"כ מערכה שניה של קטורת, ואח"כ סידור שני גזירי עצים, ואח"כ דישון מזבח הפנימי, ואח"כ הטבת ה' נרות, ואח"כ הקרבת התמיד, ואח"כ הטבת ב' נרות, ואח"כ קטורת, ואח"כ אברי התמיד, ואח"כ מנחה, ואח"כ חביתין, ואח"כ מוספים, ואח"כ בזיכים, ואח"כ תמיד של בין הערביים, ולומדים את זה מהפסוק **והקטיר עליה חלבי השלמים** שעליה משלימים את כל הקרבנות.

מערכה גדולה קודמת להכל שכתוב **היא העולה על המזבח כל הלילה**, וזה מערכה גדולה, **אש המזבח תוקד בו** זה מערכה של קטורת, ואין לומר שנקדים את המערכה של קטורת כי מערכה גדולה כפרתה מרובה יותר, אך יש לפרוך שמערכה של קטורת

חשובה שמכניסים ממנה לפנים, ויש לומר שכפרה מרובה קודמת, וללישנא בתרא מערכה גדולה קודמת כי אם לא מוצאים עצים למערכה שניה ודאי לוקחים מהמערכה הגדולה, אחרי הקטורת מסדר גזירי עצים שכתוב **ובער עליה הכהן עצים** ומשמע עליה ולא על חברתה, כלומר שיש מערכת שכבר קדמה, ואף שלומדים מעליה לעניינו אך כתוב פעמיים עליה.

סידור גזירי עצים קודם לדישון מזבח פנימי אף שבשניהם כתוב **בבוקר בבוקר**, אך מכשיר עדיף ואף שסידור ב' גזירי עצים הולך למערכה גדולה והם לא מכשירי קטורת, לר' ירמיה שם עצים קודם, ולרבינא כיוון שהתחיל במערכה גומרה, ולרב אשי פשוט שאם אינו מוצא עצים למערכה של קטורת ודאי לוקחם ממערכה גדולה.

דישון מזבח פנימי קודם להטבת ה' נרות, אמר אביי שהוא למד את זה מגמרא אך אין לו סברא בזה ורבא מבאר בזה כדברי ר"ל שאין מעבירים על המצוות, **עמוד ב** ובכניסתו להיכל מגיע קודם למזבח כמו ששינו שהשולחן היה במרחק ב' אמות ומחצה מכותל צפון, והמנורה היתה במרחק ב' אמות ומחצה מכותל דרום, והמזבח היה באמצע משוך מעט כלפי חוץ, ואינו מונח בין המנורה לשולחן כי כתוב ואת המנורה נוכח השולחן שצריכים לראות אחד את השני, ורבא למד מדברי ר"ל שאין ללבוש תפילין של ראש קודם של יד ולובש קודם של יד כיוון שפוגע בה קודם.

דמ התמיד קודם להטבת ב' נרות שלוקחים את הפסוק **בבוקר בבוקר** של ב' גזירים ומעבירים אותם לנרות, בוקר אחד לה' נרות והשני לב' נרות, וא"כ לה' נרות יש ג' בבוקר ולכן הוא קודם לתמיד, ולב' נרות יש רק ב' בבוקר, ותמיד קודם שהוא מכפר, ורב פפא הקשה שנעביר בוקר אחד לדישון מזבח פנימי שיהיה קודם לתמיד, ואחד לתמיד שיהיה קודם לה' נרות, שאף שבשניהם יש ב' בבוקר מכפר קודם, אך יש לומר שלפ"ז אין במה להפסיק בין ה' נרות לב' נרות, ולפי ר"ל שמחלקים את ההטבות כדי שיהיה הרגש בעזרה זה מובן, אך לר' יוחנן שמחלקים בגלל הפסוק בבוקר בבוקר א"כ נאמר שבבוקר אחד ילך לדישון מזבח פנימי, ורבינא אומר שבבוקר של עצים אינו מיותר כלל, כי זה בא לדרוש שזה קודם למערכה של קטורת, ורב אשי מדייק שכתוב עליה ולא על חברתה ומשמע שיש עוד הטבה.

מה שמקדימים הטבת ה' נרות להטבת ב' נרות, שכיוון שהתחיל עושה כבר את הרוב, ולא אומרים שיעשו ו' כי כתוב **בהטיבו את הנרות** משמע לפחות ב' נרות.

הטבת נרות קודמת לקטורת שכתוב **בהטיבו** ואח"כ **יקטירנה**, קטורת קודמת לאברים שמקדימים מה שכתוב בו **בבוקר בבוקר**, ובאברים כתוב רק בוקר אחד, ואברים קודמים למנחה ששינוי שלא יהיה דבר קודם לתמיד של שחר,

דף לד שכתוב **וערך עליה העולה** והעולה היא הראשונה לכל, ומנחה קודמת לחביתין, שכתוב בפסוק **עולה ומנחה**, וחביתין לנסכים, שכתוב **מנחה**, ומוסף אחר נסכים שכתוב **זבח ונסכים** שלא יהיה הפסק בין זבח לנסכו, ויש מחלוקת תנאים אם נסכים קודמים או בזיכים קודמים, ואביי אומר שמסתבר כמ"ד שבזיכים קודמים שכתוב בהם **חוקה** ולומדים מחביתין, אך לא לומדים לגמרי מחביתין שיקדמו לנסכים שכתוב **ביום** לאחר.

שנינו במשנה שקטורת של שחר קריבה בין דם לאברים, ולכאורה לדעת רבנן היא קריבה בין דם לנירות ולאבא שאול בין נרות לאברים, ויש לומר שזה לדעת רבנן אלא שהמשנה כאן אינה מדייקת בסדר.

קטורת של בין הערביים נעשית בין אברים לנסכים, ר' יוחנן למד מהפסוק **כמנחת הבוקר וכנסכו תעשה** שכמו שבבוקר קטורת קודמת לאברים, כך בבין הערביים היא קודמת לנסכים, ואין לומר שהיא תהיה קודמת לאברים כמו בבוקר, שלא כתוב כאברי הבוקר, אלא **כמנחת הבוקר** שמנחת הערב תהיה כמנחה ולא כאברי הבוקר.

נאמר בתמיד ונסכו רביעית ההין ולומדים שבשל בוקר יש נסכים כשל ערב **עמוד ב** ולרבי של ערב לומדים משל בוקר, ולת"ק מוכן שהפסוק נאמר במנחה של ערב, ורבי מדייק שכתוב **לכבש האחד** וזה נאמר על של בוקר שנאמר בו אחד, ות"ק לומד אחד המיוחד שבעדרו, ורבי לומד את זה מהפסוק **ממבחר נדריך**, ולרבנן פסוק אחד נאמר בחובה, ופסוק אחד נאמר בנדבה, ולא לומדים חובה מנדבה ולא נדבה מחובה.

ר' יהודה אומר שהיו מחממין עששית של ברזל מערב יוה"כ, והטילו ביוה"כ כדי להפג הצינה של המים, אך לכאורה זה גורם לעששית לצרף, רב ביבי מעמיד באופן שלא הגיע לשיעור צירוף, ולאביי אפילו אם הגיע לצירוף מותר דבר שאינו מתכוון, ואמנם אביי עצמו ביאר בדעת ר' יאשיה שלמד מהפסוק **בשר ערלתו** שמותר למול גם כשיש שם בהרת, והקשו שלא צריך פסוק להתיר מילה כזו, שהרי מילה דוחה אפילו שבת, וביאר אביי שר' יאשיה מחדש גם לדעת ר' יהודה שדבר שאינו מתכוון אסור ובמילה מותר גם כשמתכוון להוציא את הבהרת, ויש לחלק שר' יהודה אסר בכל התורה, אך כאן הוא יתיר, כיוון שזה צירוף דרבנן.

משנה הביאו את הכה"ג לבית הפרוה, והיא היתה בקדש, ופרסו סדין בוץ בינו לבין העם, והוא קדש את ידיו ורגליו ופשט, ולר"מ פשט ואח"כ קידש ידיו ורגליו ואח"כ טבל ועלה והסתפג, ולבש בגדי לבן וקדש ידיו ורגליו, לר"מ בשחר לבש בגדים במשקל י"ב מנה, ובין הערביים מפשתן הודי של ח' מאות זוז, ולחכמים בשחר לבש של י"ח מנה, ובערב של י"ב מנה וביחד הם שלושים מנה, ושיעור זה היה משל הציבור ואם רצה להוסיף מוסיף משלו.